

A; T.

IGAPÄEVA RÜNNAK

EESTI NOORSOTSIALISTLIKU LIIDU ORGANISATSIOONILINE BÜLLETÄÄN

TOIMETUS: NIGOL ANDRESEN, ANTON LEEMET, ERIK TUIMAN

ILMUB KORD KUUS

Juuli - August.

1932

Nr. 5-6 (9-10).

UURD LIIKMED ÜHINGUIS.

=====

Läheneb organiseerimis kuu, mil uute liikmete verbimine on palju elavam ja tagajärjerikkam kui harilikel tegevuseperioodidel. Uute liikmete juurdevool ühinguisse nõuab aga seda, et uustulnukad leiaksid ühingu koduse õhkkonna ja rakendataks ühingu töösse. See töö on samavõrd tähtis kui verbimistöö ise, kuna selleta verbimistöö tulemusel võidetud noored inimesed võivad liikumisele minna kaduma. Ühingu pettunud ja eemalejäänud noore liikme tagasivõitmine on seotud aga väga suurte raskustega.

Oleme noobt tööliipoissi, -tüdrukut mõjutand astuma ühinguusse. Oleme talle rääkind sotsialistlikust töölislukumisest, noorsotsialistidest, oma ühinguist, kus ta leiab teise kodu ja esitand veel teisi ja teisi argumente. Täiesti loomulik on nüüd kui noor liige kõigepäälle ühinguist otsib positiivseid tõendusid meie sõnadele. See on ka arusaadav ja kui me ernast kujutleks vastavasse olukorda me teeks küllap vist seda sama. Seda asjaolu niiviisi tuleb ühelt poolt arvestada juba agiteerimisel, teiselt poolt aga valvata ühingu selle järgi, et uus liige meie sõnades ei tarvitseks pettuda.

Organisatsiooni sisemine demokraatlikvaim omavaheline hää läbisäämine on eeltingimuseks kodusele õhkkonnale. Funktsionööri sõbralik ja korrektne esinemine teiste seltsimeeste ees peab sellega käima paratamatult kaasas.

Sagele uus liige jääb ühingu teistist eemale. Tundes vähem oma uusi seltsimehi, ta tihtipäälle ei julge astuda vastlusse ja õhtukava puudumisel kannatab igavust. Kuna sarnane nähe ei jät a kuigi meeldivat muljet uuele liikmele, peab hoolitsema selle eest, et uuel liikmel poleks igav. Et otstarbekohaseim oleks, kui uute liikmetega vestlemine, aja viitmine, aga ka sotsialistliku töölislukumise ja noorsotsialistliku liikumise põhiküsimuste selgitamine jäetakse sidefunktsionääride hooleks, kel peaks olema enam vilumust inimestega käitumises. Sarnase kindla korralduseta võib ikka jälle juhtuda, et uuel liikmel, kes pole veel terviklikult liitunud ühinguusse, on näe seas igav.

Kindel distsipliin ja ühingu töö laitmatu funktsioneerimine peab kõigiti ka uuele liikmele avaldama. Vastupidised nähted on väga meeoleolu ja hääd muljet halvavad. Venitamine ettekannete algusega, juhatusliikmete hiline mine neile, ühingu maksmapandus korralduste mittetäitmine (sutsetamine ruu mes, kus see keeldud jne) on nähted, mis ei mõju soodustavalt noore liikme võitmiseks.

Kooskäimise õhtute kavad meie ühingu on valdavas enamikus täidetud mingi ettekandega. Harilikult õhtu algab ühislauluga. Uutele liikmetele tuleb anda kätte laulikud pärast ettekannet võib korraldada ühine laulude õppimine. Seeläbi, kui uued liikmed on õppind selgeks meie võitluslaulud, nad juba automaatselt on tulnud meile palju lähemale.

Ettekanne on valitud ise rohkem, või vähem õnnestunult: õnnestunult siis, kui on valitud mingi põhiküsimus, mingi põhimõiste ja siis seda sotsialistlikku aabitsatõde päris lihtsalt ja selgelt püütakse esitada. Ei tarbi tse sugugi karta, et see oleks liiga lihtne, igav endisile liikmeile. Lihtne ettekanne, huvitaval, kuigi ennetuntud ainel, mis vanu teadmisi kordab,

on alati tühnikult kuulatud. Teisiti aga pole mõeldav uute liikmete teadvustamine. Põhimõistete selgitamiseta muude küsimuste harutamine on viljatu. Funktsionäärid peavad seda alati pidama meeles, et uute liikmete teadmised sotsialistlikust töölisliikumisest ja poliitiliste jõudude asetusest on minimaalsed, üldhariduslik tase ei ulatu alati algkooli lõpetaja oma kõrgusele ja sugugi ei ole võrreldav nende oma teadmistega.

Sarnaseile ettekandele järgnevad vaieldused on sjatud ja ainult se gavad ja tumestavad ettekandes avaldatud mõtteid, milliseid uus liige peab omandama. Päälegi ei mõju see uuele liikmele psühholoogiliselt kuigi hästi, kui ta näeb, et isegi sotsialistlikud põhiküsimused on vaieldavad. Vaieldused on süüjuures pea alati kujunenud vaidlejate kõneharjutusiks, kes ise tunnevad enda kõnest rahuldust, kuid unustavad, et ka pöötkuulajad ruumis on, kes seda kõike peavad kuulama kannatlikult peäle.

Tbaõnnestunuks tuleb lugeda ettekannet, mis liig üksikasjalisi eriküsimusi puudutab. Üle 3/4, maksimum üle 1 tunniväldand kõne jälgimine muutub juba tüütavaks ja väsitavaks. On mõeldav sellenõra st õhtul ka kaks kaõetunnilist kõnet.

Õhtut on võimalik sisustada veel deklamatsioonide ja muuga. See isegi võib lõppeda seltskondliku osaga. Tauluõpinguid juba on mainitud. Noote liikmete rakendamine kõnekoori on tõiasti läbiviidav.

Kõesoleva kirjutise raamidesse ei puutu peatuda muude tegevusvahendite juures. Noort liiget tuleb pööda rakendada ühingus, kuigi teda ei tohi ülesannetega koormata ja liiga varakult valida ametisse. Kõige sellega aga kõsikäes peab kõima uute liikmete poliitiline kasvatus. Kirjanduse kindlalt juhitud lugemiseta see pole mõeldav.

Liikmeks vastuvõtmisega uus liige peab osutama juba teatud küpsust. Siit peäle võib teda juhtida ka juba teistesse sotsialistlikesse organisatsioonesse, võimalusrihma, ametiühingusse jne..

Niiviisi kavakindlalt juhitud uute liigete kasvatudtöö juures vähenevad tunduvalt võimalused ühingusse toodud uute inimeste unesti kaotamiseks, küll aga võime aidata kaasa organiseerimiskuu nõude täitmiseks ühingute väljaarendamise ja nende töö intensiiveerimise nõõl.

Ilmar Rebane.

Kirjandust:

N. Andreesen: Noorsotsialistlik kõsiraamat.

F. Tuiman: Mis teha uute liikmetega? (Tõanõeva Rõnnak" Nr. 3. oktoober 1931.).

STATISTIKA KORDA!

=====

On vaja, et ühingu juhatusel oleksid kasutada võimalikult kõik andmed oma liikmete kohta ning et nad samuti võiksid teada liidu juhatusel mitte umbkaudseid vaid tõiõseid andmeid liikmestikust. Sellepärast iga ühingu pidagu eraldi iga liikme jaoks kartoteeki või lehekõlge vastavas kaustas, kus oleksid peäle nime mõiõgitud jõiõgmised andmed:

I. Tõõlaad (põõllutõõline, trõõkitõõline jne.); tõiõkkokt; palgaline, isõõseisev või vanemate juures; tõiõaeg tundides nõiõdala kohta; palk; kui tõiõta, mis ajast; kes perekonnaliikmetest on tõiõta; kas liige ise või perekonna liikmed

- saavad toetust, kui palju; Kas liige õppind tööd, millist? Kui kaua õppind?
- II. Mis ajast Noorsotsialistlikus ühingus; milliseis organisatsioones veel liige; milliseis organisatsioones usaldusameid?
- III. Vennad ja õed, nende vanus, töökala ja elukoht; vanemad (samad andmed) kes neist on Eesti või teiste organisatsioonide liikmed?
- IV. Kas loeb alalist partei häälekandjat? Ametiühingute häälekandjat?
- V. Kus omand üldhariduse? Kus on täiendund üldhariduslikult? Milliseid võõrkeeli mõistab lugemisel? milliseid võõrkeeli kõneleb?

Liikmete põhjalik statistika ei ole põhuse asi, see on hädavajaline. Kui näiteks küsitakse Liidu juhatuselt nõu töökorralduse asjus, siis on loomulik, et teatatakse ühtlasi, mitu mees- ja naisliiget ning mis vanuses ühingus on olemas, mis ajast need on ühingus ja millistest organisatsioonidest teatud arv veel võtab osa; kujutleme, et tahetakse korraldada lühikene teoreetiline kursus; sel juhul on ääretult tähtis teada, kas liimeskonnast kuigi suur arv võib tarvitada võõrkeelset kirjandust, sama puutub välismaiste seltsimeeste või nende rühmade küllestamisega. Andmed omaste kohta tulevad tihti kasuks laialisemaks agitatsioonitöös, näiteks sel juhul, kui omaksed elavad mujal; andmed tööolude ja tööpuuduse kohta on alati meil vajalised võitluses noorte kaitse ja noorte õiguste eest.

Eriliselt aga need andmed on vajalised siigisel järgneva organiseerimiskuu puhul. Sellepärast augusti kuu kestes: ühingute statistika korda! Liidu juhatuse usaldusmeestel peab olema võimalik saada niit ühingu siseelust, et selle põhjal võida olla abiks kohalikele seltsimeestele.

OTCHISI ERSTI NOORSOTSIALISTIDEST HELSINGIS.
 =====

Ersti seltsimees Börn, kes selle järele massitunnete töustes, osutub tööliskaitse täies vormis kõnelavale, on mõneski suhtes Hanseni suhtes tüüpi. Ta esineb sõdurlikult täpselt ja tõmbab varssi kuuljaskonna sümpaatia oma poole - seda enam, et ta kõneleb ka soome keele. Jälle kõlavad võimsad kiiduavaldused.

+ +
 +

. . . Kõnelavale, lippude vahele astub seltsimees Nigol Andresen. Ersti töölisnoorsooliikumise väime juht, sümpaatne mees, kes kõneleb pähele oma emakeele ka soome ja rootsi keelt. Ta tõlgitseb kõige paremini peolistuvate noorte tundeid. Ta näitab, kuidas noor töötaja inimene praegu on täis elujanu, aga kuidas tal nüüd puuduvad kõik elamisvõimalused, noorpõlv tunneb olevat rinna täis lootust, kui ta on määratud lootusetusele. Tal on töötahet ja tööõhmu, kuid tal puuduvad kõik võimalused saada tööd, ta tahaks olla tegevuses, kuid ta peab olema tegevusetu. Sotsialismil on ainus tulevik. Proletariaadi noorel võitlusvõiel peab olema sihtselge, ja tal on sihtselge. Olgem siis, ütles ta, rõõmsad, et võime elada sellisel ajal ja kuuluda sellesse võitlusvõrke, kellele kuulub tulevik.

Kõlavad kiiduavaldused olid tuhandepärase noorteväe vastus kõnelejaile.

+ +
 +
 - 3 -

. . . Ja kella üheksa ajal samal õhtul sama saatjagrupp pealinnna sadamas oli ülemas häävasti endisest armsamaks saand Festi seltsimeestele. Need meie lähedased vennad olid meie pidustuse ajal mitmel viisil näidand, kui ideeliselt pinev rahvas on see. Ja siinpool tunti noist ikka kasvavat vaimustust. Pole siis ime, et saatjate hulk sadamas on tihe, pole ime, et sõbrusehüüded on kõlavad ja sagedad, pole ime, et Internatsionaali lauldakse sellise hooga, et see vapustab tänavail laveerivate bulvaaripublikutki.

+ +
+

. . . Festi kõnekoori ettekandes paistis ja tundus selgesti balti mõju ja sm. Andresen ütleski selle kirjutajale, et ettekanne on tulnud neile Riia juudi noortehingult, kus seda kantakse ette veelgi paremini kui teevad nemad. Kas see sm. Andreseni võrdlus ettekanne kohta on objektiivne või on mõjund kaasa liig suur kriisilisus oma trupi kohta, seda meie ei või teada.

(Työläisnuoriso Nr.14, 6.juuli 1932).

See oli tõesti väga vär skendav meisse vanemaisse noortesse, olla kaasas nelja meä sotsialistliku noorpõlve kokkutulekul, mis andis ilme jaanipäevale Helsingis.

Siis oli kogund nelja rahvuse noorpõlv. Siin oli, hoolimata ühtsusest neli erinevust mentalideedis.

Siin olid pürikešepaistelised taanlased, berged, neenejoonelised poisid ja tüdrukud, elavad kui püikesekiired, laulvad laule kõlavate viisidega mandoliinide kaasmõngul, riidetatud helesinisteisse pluusideisse leekivpunaste keelasidemetega. . .

Siin olid soliidid rootslased: sihiteadlikud, auväärsed, samal ajal loomulikult elavad ja hästikasvatatud korrektid noormehed ja neiud, kõik tsiviil riides. Seepärast oli raske neid jälgida. Pühapäeval siiski esines hulk noormehi punaseis ühelõikega ja sama tumeda värvinüansiga kravattides. Küsisin ülelt, kas rootslased igal juhul kannavad selliseid "liidukaelasidemeid" ja sain vastuse: need oleme hankid siin. . . Need olid kaelaside- med, mis kuuluvad meie keelatud liidupluusi juure.

Ja edasi olid elavad eestlased: vahvad, päivitand, karastatud noored, distsiplineeritud kui sõdurid armees. Sel oli tugev mõju, kui kesk Nigol Andreseni hüvastijätukõnet nad tõusid oma kohtadelt ja hüüdsid kõnekooris praegu formuleeritud sisu.

Ja olid sääl meie omad noored, mitu sada, tulnud kaugelt Põhjamaalt Hämemaaalt, Savomaalt ja Karjalast, tegasihoidlikud, särasisilmi kajastavad muljet, mille andsid edasi tuhandeile, kes tahtsid ka tulla, kuid ei võinud. "Ihanaa, ihanaa," kuulsime, kui üks noor naisehäääl kõles tundlikult

(Arbetarbladet 75, 1932.)

TALLINNA NOORSOTSIALISTILISE ÜHTEISE SIDEFUNKTSIONÄÄRIDE

=====

KODUKORD JA TEGEVUSJUHISED.

=====

1. Sidefunktsionääridel on ühingu seseelus täita suured ja vastutusrikad kohustused. Korralik ja kohusetundeline sidefunktsionäär on tänapäeva massiorganisatsioonõ tõeeline kangeline." Võttes omale kohustisi, neab ta

peab ta need täitma ausalt ja seltsimehelikult, kõesoleva kodukorra ja ühingu juhatuse lisajuhiste alusel.

2. Sidefunktsionäär ehk usaldusmees tähendab, et tal peab olema usaldus ja kahepoolne usaldus, ühelt poolt ühingu juhatuse ja teiselt poolt tema piirkonnas asuvate liikmete usaldus.

3. Sidefunktsionääri ülesanne on olla alaline seltsimehelik agitaator-
kasvataja oma piirkonnas. Kasutades kõiki noorsotsialistlikul ja kogu töö-
lisliikumisel olevaid vahendeid, sidefunktsionäär peab kogu oma jõu ja osku-
sega tema piirkonnas asuvais ühingu liikmeis püüda paraliseerida (kahjutuks
teha) kogu kodanlikku agitatsiooni ja kasvatise mõjustisi, mis algavad ko-
dus, kestavad koolis, töökahvas, seltskonnas eriti aga kodanliku ja bulvaani
(kollase) kirjanduse ja ajakirjanduse lugemisel, seda saab sidefunktsion-
näär süvendades sotsialistlikku teadvust ja aktiivsust, kollektiivitunnet,
organisatsioonivajadust ja usku sotsialismi saabumisse. Sama ülesanne on tal
täita ka senni organiseerimatute noorte juures: võita ühinguale uusi liikmeid.

4. Pk. 3. määratud ülesannete täitmiseks sidefunktsionääri kohustised
on järgmised:

a). peab sidet ühingu ja ühingu liikmete vahel, küllestades oma piir-
konna iga liiget vähemasti kaks korda kuus.

b). püüab iga küllestatavaga isiklikuks sõbraks, et sel teel tabada
iga üksiku erihuvid, mille abil igatühte sidefunktsionäär võib rakendada
ühingu vastavasse tegevusharusse aktiivselt tööle. Kõigist ühingu üritisist
on sidefunktsionäär kohustatud informeerima liikmeid aegsasti ja neid mõjus-
tama sellest osavõtmiseks.

c). enam teadvana ja paremini arenenud seltsimehena- sõbrana selgitab
küllestatavale sotsialismi põhiküsimusi, üldpoliitilisi probleeme kui ka muid,
eriti aga noori riivavaid küsimusi. Arusaamatuste puhul sidefunktsionäär
pöördub kiiresti ühingu juhatuse või Liidu juhatuse mõne liikme poole õige
lahenduse saamiseks.

d). on abiks küllestatavale liikmele mõistliku ajaviite leidmisel, luge-
mismaterjali (ka ilukirjandusliku) valimisel ja hankimisel, tarbekorral ana-
lüüsides ja selgitades loetut, sama ka "Rünnaku" ja "Sotsialistliku Võitluse"
artiklitega. Samuti peab sidefunktsionäär hoolitsema, et küllestatav lii-
ge telliks "Rahvasõna" või kui see tal majanduslikel põhjusil võimata, siis
muul viisil seda järjekindlalt loeks.

e). kasseerib oma piirkonna liikmeilt iga kuu liikmetaksu (soovita-
vam on paar kuud ette), võtma vastu "Rahva Sõna" ja "Tööliste Hääle" telli-
misi, Müüma meie Liidu ja teiste sotsialistlike kirjanduste väljaandeid, mi-
da ta saab komisjonile ühingu juhatusele.

f). hangib oma tegevuspiirkonnas asuvate liigete elukoha muutmistest
teateid ja annab need viibimata edasi juhatusele. Sama maksab ka teenistus-
koha ja muude andmete kohta.

g). hoolitseb selle eest, et iga tema piirkonnas asuv liige ka oma
tutsuvkonna noored kutsub ühingusse ja ise kahekümne aastaks saades as-
tub Partei, võimlusrühma ja vastava ala vabaametühingu liikmeks.

h). kannab hoolt, et kõik tema tegevuspiirkonnas asuvad liikmed või-
malikult vormiriietuses oleksid kohal ühingu suuremail avalikel aktsiooni-
del (1. mai, ühingu avalikud koosolekud, rongikäigud, suuremad peod jne.).

i). liikkab ümber igasugu aluseta laimu ja provokatsioonilides kuulu-
jutud ühingu kui ka kogu töölisliikumise ja selle tegelaste üle, need ühtla-
si ühingu juhatusele teatavaks tehes. Põhjendatud kaebuste ja murina puhul
liikmeskonnast sidefunktsionäär koos juhatusega peab astuma samme puuduste
kõrvaldamiseks.

k). on liige sattunud eriti halba mõjukonda mille tõttu ta ähvardab
minna kaotsi ühinguale, seega kogu töölisliikumisele, siis sidefunktsionäär
vajaduse korral kutsub kaasa mõne vanema ja teadlikuma seltsimehe, et siis
kõhklev seltsimees võita kindlaks ühingu liikmeks.

5. Pk. 2-4 määritletud ülesannete edukaks täitmiseks sidefunktsionäär ise:
- a). on eeskujulik ühingu liige.
 - b). tellib Liidu organisatsioonibülletääni "Igapäeva Rünnak" ja võimalikult ka "Rahva Sõna".
 - c). uurib põhjalikku kirjandust ja võtab osa kõigist ühingu üritisist, mis ei sünnita talle võitmatuid raskusi (majanduslikke); eriti aga ühingu nädala- ja õpingkoosolekuist ja avalikest demonstratsioonidest.
 - d). kannab noorsotsialistlike vormiriietust, kui on vastav korraldus juhatusel või sellekohane traditsioon.
6. Sidefunktsionäärid nimetab ametisse ühingu juhatus määrates kindlaks nende tegevuspiirkonnad.
7. Sidefunktsionäärid saavad ühingu juhatuselt on tegevuspiirkonna liikmete kaardid ja maksude kasseerimiseks kvitütingiraamatu, mille kvitütingid on varustatud ühingu pitsatiga, nummerdatud ja kinnitatud ühingu esimehe jalae-kuri allkirjadega. Sidefunktsionäärid on kohustatud kasseeritud raha andma üle laekurile üle vähemalt kaks korda kuus, raha vastuvõtmise laekur kinnitab oma allkirjaga sidefunktsionääri kvitütingiraamatu kontsal.
8. Sidefunktsionääri tagandatakse ühingu juhatusel poolt, kui sidefunktsionääri tegevuses on ilmud hooletus või vastolu kodukorraga, ENL-a kongressi otsustega või sotsialistlike põhimõtetega.
9. Sidefunktsionäärid koos ühingu juhatusel ja eritoimkondadega moodustavad ühingu funktsionääride kogu. Funktsionääride kogu kutsub kokku juhatus vähemalt üks kord kuus. Juhatus on kohustatud funktsionääride kogu kokku kutsuma kogu viie liikme nõudmisel.
10. Funktsionääride kogu on juhatusel nõuandev asutis, kes arutab läbi aruanded ja tähtsamad kavad ning ettepanekud enne üldkoosolekule esitamist.

Sidefunktsionääri kirjalik töötus.

Võttes endale sidefunktsionääri ülesanded, tahan siin kodukorras, mille ühe eksemplari ma omale saan, määratud ülesanded täita kogu jõu ja andumusega, teadmiseiga, et nende täitmata jätmine või hooletu täitmine on kuritegu meie ühingu, kogu töölisliikumise ja sotsialistliku lõppsihi vastu.

(Allkiri:)

(Jämb ühingu arhiivi.)

Märkus: ühingud, kus on üle 50-ne liikme, ei suuda pidada sidet oma liikmetega teisiti kui üksikute seltsimeeste abil. Lähemalt sellest N. Andresen: "Noorsotsialistlik käsiraamat organiseerimistööks." Avaldame siin Tallinna Noorsotsialistliku ühingu üksikasjalised juhised eeskujuna ka teistele ühingule.

LÖPPSÕNA HELSINGI PIDUSTUSTE PUHUL.

=====

Meie seltsimehed on lugenud "Rahva Sõnast" ja "Rünnakust" Helsingi "punase jaanipäeva" napp kirjeldisi, sellepärast mul pole vajadust hakata pidustusi uuesti kirjeldama. Katsun ainult anda hindava ülevaate meie eneste jaoks, tuletada sellest meie ülesandeid ja heita pilk uute pidustuste ettevalmistamisele.

1.

Mis said need seltsimehed vastutasuks, kes ohverdasid vähemasti 15 Kr. 15.25. (reis pidustuste maks toidu ja korteriga, lisaks reisikaart) omast kehvast sissetulekust? See on esimesi küsimusi, millele peame vastama, sest niipalju, kui noorsotsialistlik võitluse organisatsioon ei peagi kasvatama oma liikmeid vajalike ohvrite toomisele, iga liikmel on õigus küsida selle

organisatsiooni demokraatliku truktuuri juures: kuivõrra kas on sellest ohvrist organisatsioonile? Kuivõrra see ohver suurendab meie organisatsiooni võitlusevalmisust?

Seltsimehed, meie ei ole egoistid, meie ei tohi olla egoistid, kuid vaadelgem siiski, mis kaasasõitnud seltsimehed ise said vastutasuks.

Kaasasõitjate suur enamik ei olenud varem teinud pikemaid reise, mitmedki neist ei olnud saanud kaugemale oma kodu lähemast ümbrusest. Sõit Helsingisse tähendas neile huvitavat meresõitu, siis aga Helsingi nägemist. Peaaegu mere keskele graniidipinnale ehitatud kena ja omapärane linn - see tasub paljudegi sõidu ainuüksi. Kuid töölisliikumise noorte tegelaste huvid on veelgi enam rahuldunud "Siltasaare kantsi" tutvumisega: see on kõige lähem võimalus näha hästivarustatud ja korraldatud töölisliikumise staapi. Siin on ametiühingud, ajalehetoimetus, trükikoda, tööliste raamatukäppluse, tööliste peosaal ja restoraan. See maksab tundma õppimist ja eeskujuvõtmist ja siis, veel "Elanto", sotsialistlikult juhitud suur tarvitus- ja valmistusühing, mis asendab peaaegu kogu erakaubanduse - saame sellestki hõid eeskujusid omaile maale!

Reisimine, uute paikade, uue looduse, uute inimeste nägemine on ise-loomukujundavaid tegureid, mida meie ei või alahinnata. See kõik kasvatab fantaasiat, püüet kaugemale, mis on vajalisi jooni organisatsiooninimestele. Reisiga ühendusesolevad raskused - aga põhimiselt majanduslikud! - ühendavad selle fantaasia vajalisekaimuga. Reis üksikult võib olla õpireisina tihti sügavamgi, kuid reis koos arendab just väljaspool oma piire kollektiivitunnet, küllap organisatsioonopatriatismiga. Reis vormipluusis teeb iga ränduri alaliselt oma organisatsiooni esindajaks ja sisendab sellega distsipliini ning vastutustunnet. Kontrolligu kaasasõitnud seltsimehed neid reisipsühholoogilisi algtõdesid - ja teie soovite, et võimalikult suurem hulk teie organisatsiooni liikmeid oleks saanud sellise kerge ja huvitava organisatsioonilise enesekasvatuse osaliseks!

Arvan, et kõik kaasasõitnud seltsilised tõid kaasa rohkesti uusi teadmusi. Meie teame müüd, mis on Helsingi, mis on Soome töölisliikumine (seltsimees V i i k oli koguni meheks andma eesti keeles sellest väikese ülevaate pidulikult koosolekul). Me teame paremini kui loengute põhjal, mis on Soome ja Taani, mis on (seda ehk vähem) Rootsi vennasliikumine, aga hoopis enam meil on rikastunud tundeala. Eks meie eland kaasa vaimustavaid võitlusetahte momente! Kas meie ei tundnud end ühes peres soomlaste, taanlaste ja rootslastega - keeleoskamatus ei suutnud meid eraldada! Teoreetilise internatsionalismi oleme muutnud praktiliselt tuntavaks.

Otsustagu eeskätt kaasasõitjad. Olen kindel, ühinete minuga, et sõit tasus enda. Tasuvad ka edaspidised pikemad ja kulukamad sõidud. Tasuvad eriti edaspidises organisatsioonilises töös.

2.

Aga, seltsimehed, reis tasus enda teisestki küljest: hakkasime end ehk paremini hindama. Ei ole midagi halvemat, kui organisatsioonide juhid, nendega midugi ka liikmestik on arvamisel, et meie organisatsiooniline töö on endastmõistetavalt halb, jah, veel enam, kui (nagu teevad mõned vanemad seltsimehed) kaotatakse üldse lootus meie organiseerimistöösse.

See kõik, mida nägime, Helsingis, ütles meile: majanduslikult meie organisatsioonid ei jõua niipea Soomele järele. Võime ainult püüda sinnapoolle oma korraliku organisatsioonitöoga. Kuid kel oli huvi, tuletas vist meele, et Tallinna Noorsotsialistlik Ühing maksab - ilma et saaks kusagilt toetusi! - Oma korteri eest kuni 70 krooni kuus, ja et see tähendab ka organiseerimisvisadust. Soomlaste üksmeelne otsus oli, et meie kõnekeorid (nii "Võitlus roomaja vastu" kui ka esperanto keeles esitatud "Töölisklassi tee") olid ettekandelt seda, kuhu poole Soome alles neab püüdma. Poliitilised ja ideoloogilised seisukohad, mida väljendasid meie kõnelejas ei püüdnud olla kõige

viimaseks sõnaks oma maa suhtes - kuid nad leidsid erilise tähelepanu soomlastelt, taanlastelt ja rootslastelt. Meist kui rühkesindusest tekkis selline mulje, et ei viivitatud tegemast isegi ettepanekut korraldada järgmised sellised pidustused Tallinnas. Aga see ettepanek ei tähenda midagi muud kui kaaberliitude usaldusavaldust meie liikumisele.

- 3 -

Argu järgu aga tähelepänemata üks "pisiasi": vormipluus. Helsingiskäiad mäletavad, kuidas leidsime üksteist taanlastega. Miks? Need olid vormiriides, meie ka. Soomlastele vormiriide oli keeldud, rootslased on üldse sellevõrra vaesemad. Mäletagu, millise efekti võis luua 64 eestlast ja 67 taanlast oma vormiriidetusega, kuidas nende arv paistis olevat hoopis suurem, nende read hoopis distsiplineeritumad, kuidas nende võitlusevalmidus ja organisatsioonitunne oli rõhutatud.

Meie lõindaastased meeleavaldused Haapsalus, Säreveres, Türil, Tartus ja Tallinnas kõnelevad sama keelt. Kui lugu on nii, siis: kõik meie seltsimehed vormipluusidesse! Igale avalikule sotsialistlikule koosolekule, eestkätt pidulikuile koosolekule vormipluusides! See suurendab meie organiseerivat mõju. See ühendab meid endid. Igapäevaelus - Liidu rinnamärgi tarvitamisele - kainemas argipäeva miljöös see aitab siduda meid.

Kui suviseks hooajaks meie vormipluuside arv ei ole kasvand vajaliselt suureks, siis tehkem seda sügiseks agitatsiooni- ja organiseerimishooajaks. Sellega võidame!

- 4 -

Kui nüüd järgnevad pidustused korraldame Tallinnas, siis Helsingi pidustused olid meile väikeseks eeskooliks. Helsingi ei ole tunduvalt suurem linn kui Tallinn, pidustuste korraldamine ja õnnestumine seal annab võimaluse otsustada, millisteks need kujuneksid Tallinnas.

Tallinna Töölisliikumise arengusuund Tallinnas viimasel ajal kõneleb meile, et Eesti päälinnomandab juhtiva koha kogu Eesti töölisliikumise ses. Pandagu tähele kas või massimitinguid enne rahvahääletust, arvestatagu mairongkäike kahel viimasel aastal. Meie organisatsioonid suudavad tõmmata kokku tunduvald rahvahulki. Ja mis puutub Tallinna noorsotsialistidesse, siis meie liikmete üldarv on umbkaudu sama suur kui Haeksingiski. Peame ainult eeldama, et järgneva paari aasta kestes organiseerumise Tallinnas areneb progressiivses tempos, et paari aasta kestes meie organisatsiooni liikmete arv ületab vähemasti esimese tuhande, ja et liikmete aktiivsus tõuseb sellekohaselt. Sellega Tallinna noorsotsialistid võiksid ehk võtta eneste pääle pidustuse organiseerimise ja anda vajalise tuuma pidustustele, juuretõmmates muud osa töölisliikumisest. Peab jõudma järele ainult sisemaa. Senni külustusretkist on võtnud osa pääliselt tallinnlased. Sisemaalt peab tõusma vajaline huvi esjale, peab osatama organiseerida ka selliseid kulkaid ja pingutavaid retki: Kagu-Eesti ja Hiiumaa noorsotsialistlik päev on olnud juba üheks ettevalmistuseks maakokkutulekuile - arenegu ja jätkugu neid eeloleva aasta kestes.

Usun täna kindlasti, et suudame anda pidustustele vajalise sisu, vormi ja kodumaise publiku.

- 5 -

Oli üks asi, mis üllatas ja tõmbas tähelepanu Haelsingis. See oli Noorvalvurite esinemine. Tõsi, üks, Folke Thunborg, rootsi üliõpilane, nägi sellespreisis kapralli-vaimu. Kuid see organisatsioonid oli mõjuv vastu-

- 8 -

mürk Soome reakttsiooni surve all. Meie näitasime õige paraadilhorras, oma kaardiväge, ja küüllap üks ja teine mõistis, et selle kaardiväe pühülesanne ei ole esineda paraadil, vaid võidelda reakttsiooni plaikeste käsikute vastu.

Meie noorvalvurid peavad saama suuremail üritistel vajalisteks korrapidajaks ja kerraldajaks. noorvalvurite organisatsioon aga on veel liig nõrk. Meie ei vaja ainult vormimistse ja käisendärke, vajame ka löögivõimelisi ja ülesandeidteadlikke noorvalvureid ning noorvalvurite rühmi.

Pidage seda meeles noorvalvurite juhid, praegused ja tulevasd!

6.

Meisti Noorsotsialistlik Liit on saanud jõuks. See on astund mõneski aktsioonis partei ees, see on andnud parteile kui ka ametiühingule mitte ükski vajalisi tegelasi ja liikmeid vaid ka organisatsioonilist eeskujut. Meie liikumine on olnud agar võtma eeskujusid välismailt, kuid ta võib olla ka ise eeskujuks välismaile. Seda oleme õppind eriti Helsingis. See tõendab muidugi meie liikumise teatud väärtust. Kuid see väärtus uinub senni, kui meie liikumine ei ole saand tööpoolest massiliseks. Varssi algab organiseerimiskuu. võtkem siis kõik jõud kokku, et iga meie ühinguusse koorduks ikka enam noort jõudu ning et iga ühingu tööintenssiivsus, sotsialistlik teadvus ja seltsimehelikkus saaks eeskujulikuks.

Väikesest grupist massiliikumiseks! Süstemaatilise töö kaudu võimsara liikumiseks!

Nigol Andresen.

Tallinna noorsotsialistide rahvahäletuseagitatsioon Soome seltsimeeste valgustusel.

MEISTI SOTSIALISTIDEST JA PROPAGANDATÄHISTEST.

=====

Kui istuda tundi neli Tallinnas veoautos, mis on täis noorsotsialiste, ja auto sõidab läbi isast kitsamastki umbtänavast, ja noorsotsialistid hüüavad alatasa ümbrusse oma võimsat propagandaloozungit, saab kuidagi täpse läbilõike linnast ja eriti neist osadest, kus asub proletariaat. Samas saab hästi käsitluse ka Tallinna noorsotsialistide innukast ja energilisest parteiõõst.

Meisti töölislilikumine muidugi töötab majanduslikult - kõnelemata poliitliselt - kitsais oludes. Töölismaja on väike paarikordne puumaja, millesse on katsutud paigutada, nagu on osatud, parteilehe paar võrdlemisi kitsast toimetustuba, lehetalitus, noorsooliidu ruumid koosoleku ruumis jne.. Kõik tundub kitsana ja vähenõudlikuna ja neist tubadest püütakse ilmselt teha hästi tempos loovat partei tööd, ei "peost suhu", vaid leidlikku ja mitmekülget ning kaugele küünivat, ja selleks neis eriti tööinimestes on mingit haaravat vaimustust. Sama tunne jäi muide Põhjamaade sotsialistlikele noortepäivil. Igaüka veendus, et eesti seltsimehed olid neilgi pädustustel eriomaseid inimesi ja innustund sotsialiste.

Kuid tulles tagasi veoauto juurde, millest oli kõne alguses, meid oli seekord ühes autos neli soomlast. Autode külgedel olid loetavad suurte tähtedega loosungid, milles kutsuti häletama põhiseaduse muutmise vastu. Noorsotsialistid olid muidugi vormipluusides ja taga lehvis kena liidubipp. Ja kui siis mindi reisile, sm. Nigol Andresen esitas vahetevahel oma "soolo", kui õeldi, et presidenti ei ole vaja, ja muu hulk Lii Karoll, Soomeski tuntud ideelise noorsotsialistliku tüdruku juhatusel esitas koori osa. See kooriosa oli kui löök selle peale, mis Andresen terava haamrilöögi taoliselt üksi oli hüüdnud aknaisse, kuhu terava hääle ergutatuna tuli poolpaljaid inimesi, kes nüüd said vastu uniseid nägusid kogu sõõmu lööklauseid. Paremalt

sotsialistlikku hommikust supelust vaevalt Tallinna proletariaadile on võidud anda.

Ja et tervitus oleks täielik, et süngist ergutatud proletaarid ei pahandusks sest varasest kutsest bsrigaadile, lauldi siin-sõäl vahele - ja mis eriomase kokkukõlaga - mingi elav või pehmeviisiline võitluslaul. Ja kõige selle ajal muidugi auto serval istuv tüdruk jagas lendlehti tänaval kord säisvail kord järelejooksvaile poistele, kes viisid nad vanemaile, või otse majade akendest sisse.

Nii, nagu öeldud, jätkus tervelt neli tundi või enamgi.

Besti parteil on tõesti agaraid abilisi.

+ +
+

Kui siin istuda ja kuulda korratavat i ka samu lööklauseid oli muidugi silmale hääd aega vaadata ümber ja mõtteil keerelda kõigis sellega ühenduses olevais muis asjus.

Peab otse tunnustama, et Tallinna töölised ei ole kuigi meelitavais oludes, mida pidi ütleva juba sellestki nägemisest, kuid tundes ikka selgemini, et see propagandaviis ja selletaolised just teatud oludes on mõnes suhtes õieti mõeldus ja tulemusrikkad. Sel viisil ei tarvitse inimesi meelitada kokku, et neile siis võidaks öelda, mis ja kuidas eesolevas asjas tuleb teha, vaid lihtsalt need, kes näevad, et neil on midagi öelda, lähevad ise nende juure, kellele midagi tuleb öelda.

Selline on nüüdse väsimuse ja kärsituse ajastu. Kuid alati ja igas paigas sellisel autopropagandal ei ole muidugi sama tulemust ega tähtsust.

Oli huvitav jõuda sel reisiril ühele turule, kus pühapäevast hoolimata kaubeldi ja kus inimesi oli koos üle paarituhende. Autod peatusid turu ääres. Noored esiteks panid kõlama kirkasse päikesepaistelisse suviõhku võitluslaulu. Ja siis üks ning teine jättis oma kauba sinna peita ja läks auto juurde ootama jatku. Poisijõnglased ja vanad taadid näisid eriti agarad saamas lendlehti, mida siis omaltpoolt levitasid rahva hulka. Kui laul oli lõp-
nud oli juba sadasid inimesi kogunenud auto juure ja kaugemalgi olid tulid pisut lähemale ja vslmistusid kuulama, mis pidi tulema.

Samas ka sm. Andresen oli juba valmis. Ta tõusis veoautos ningile ja pidas lühikese kõne. Ja koor lõi sellepääle korrates oma teravaimat loosungit uuesti paarituhandelise rahvahulga üle.

Laul kõlab jälle õhku ja autod sõidavad ära.

Rahvas ei tunnud igavust. Vastupidi, paistis nagu ta oleks tahtnud lisa. Ja see ongi õige viis pakkuda häid asju.

Vrjö Kaarne (V.Kne.).

Suomen Sosialidemokraatti 274.

28. VIII.1932.

RESTIS.
=====

Huvitavaimaks elamuseks allakirjutanu külastusel Tallinnas oli noorsotsialistide rahvahäälletusagitatsioon. Kell 1 1/2 9 pühapäeva hommikul allakirjutanu asetus paarikümne eesti seltsimehega veoautosse. Teine veoauto tõi samuti eesti seltsimeestega, poiste ja tüdrukutega, kõik rietatud eesti noorsotsialistide vormipluusides. Kummaski autos punane ühingulipp. Ja siis mindi teele taktikindla lauluga. Selle kõige juht oli Nigol Andresen, hästi tuntud noortepäivilt Helsingis. Niipea kui jõudsimme töölisligna osadesse, Nigol Andresen hakkas võimsa häälega kutsuma rahvast rahvahäälletusele. Ta hüüdis paar jõulist lauset, millele teised seltsimehed vastasid kõnekooriga. Ja seda nelja tunni kestes! Järelejätmatult hüüdis Nigol Andresen ja

kõnekoor. Ja siis lauldi töölislaule tuntud viisidega vahele. Paar korda autod peatusid. Alati laul. rahvast kogunes ja sõber Nigol kõneles neli-viis minutit, kõnekoor laskis ennast kuulda ja siis lauldi. Ühel turul, kus kauplemine toimus pühapäeva ennelõunast, oli koos paartuhat inimest. Ka seal Nigol kõneles suure tähelepanu osalisena.

Milline efektne agitatsioon! Ja milline imetlusyäärne füüsiline õupingutus Andresenilt ja noorsotsialistidelt!

K. A. Fagerholm. (F-m)

Arbetarbladet 95,

17.VIII.1932.

BIBLIOGRAAFIA.

=====

"Rahva sõnas" 1932 a. aprilli - augusti kuu jooksul ilmund materjale:

1. Sotsialism ja sotsialistlikud parteid.

<u>N. A. (Andrese),</u> Läbi sotsialdemokraatliku partei kongress Os, Leon Blum 60-ne aastane. Internatsionaal kutsub.	74.
<u>M. Martna,</u> Kas on sotsialism demograatiavastane ja elueitav õpetus	86.
<u>F. Sotsialistlik Töölise Partei,</u> Mai üleskutse	96.
<u>M. Martna,</u> Esimesel mail 1932	96.
<u>Nigol Andresen,</u> Töötava rahva valmisolek	101.
<u>F. Sotsialistlik Töölise Partei,</u> Üleskutse	116.
<u>I. R (ebane),</u> Sotsialistlikud massiorganisatsioonid ja sotsialistlik poliitika	134.
<u>Nigol Andresen,</u> Sotsialistlik vastutus	143.
<u>F. Sotsialistlik Töölise Partei,</u> Ärgem laskem lahtuda ektiivsuse sel	185.
<u>Dr. Friedrich Adler,</u> Töölisliikumise vale tee	187.

2. Noorsotsialistlik liikumine.

Noorsotsialistlik lehekülg ("Sõna") "Rs" Nr. 72, 78, 84, 90, 96, 110, 122, 128, 134, 139, 145, 151, 175 .	109.
<u>ENL,</u> Töötavad ja töötud noored	140, 141.
Põhjamaa töölisnoorsoo pidustused	144.
Sotsialistlike üliõpilaste nõupidamiskoosolek Helsingis	145.
Järgmised põhjamaade sotsialistliku noorsoo pidustused Eesti	145.
Esimese noorsoo pidustusil	171, 183.
Noorsotsialistlik päev Hiiumaal	183.
Noorsotsialistide tulistati	183.

3. Tulunduspoliitika.

<u>M. Martna,</u> Tööpuuduse vastu võitlemise küsimused selgitamisel SRS" Nr. 71.	87.
<u>Robert Grimm,</u> Põhjendamatud pettepiidid	92.
<u>Ilmar Rebane,</u> Praegune tulunduskriis	93.
<u>O. P (Er)n,</u> Kuhu jõuame?	112.
<u>M. Martna,</u> Eesti majanduslik areng	117, 118.
<u>M. Martna,</u> Ainus pääsetee: sotsialism	124.
<u>L. Metslang,</u> Kapitalistide tarkus ei murra kriisi	124.

4. Ametiühingud ja sotsiaalpoliitika.

<u>L. Johanson</u> , Töö, toetus ja krediit	83.
<u>E. T. Keskliit</u> , Eesti töölisklassile	95.
<u>Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu</u> läkitus	96.
<u>A. G. (ustavson)</u> , Rahvusvaheliselt töökonverentsilt	98, 103.
<u>Neeme Ruus</u> , Norra töölisklass nõuab	1000
Söökaevurite elu Belgias	102.
<u>M. Martna</u> , Tööpuuduse lahendamise küsimus	119-
<u>F. Vandervelde</u> , Streigid Belgia "mustal maal"	181.
Majanduskorra ümberloomine	187.

5. Tööliskultuur ja haridustöö.

<u>Hans Martna</u> , Kristlikust vaimust ja moraalist	77.
<u>F. Silberer</u> , Tsimene mai	96.
Vene ülikoolide reformist	190.

6. Militarism, reaktsioon ja võitlus demokraatia eest.

<u>M. Martna</u> , Märkmeid "peremehe" põhiseaduse ja riigikogu suunas	72.
<u>A. G. (ustavson)</u> , Mis annab desarmeerimis konverents	98.
<u>L. J. (ohanson)</u> , Kas sõda või rahu?	121.
Tapalt "tuleb valgus"	151.
Tapalt ähvardati kodusõjaga (sama Valgas)	158, 170.
Proletariaat ei karda	158.
Raisakullid ootavad saaki	158.
<u>Nigol Andresen</u> , Meie ülesanne on täidetud	159.
<u>A. Jauterbach</u> , Rahvussotsialismi ajalooline tähtsus	161.
<u>KV.</u> Natsid marsivad	163.
<u>Sotsialistlik Töölitsinternatsionaal</u> , 18 aastat maailmasõja algusest	169.
<u>N. A. (ndresen)</u> Jaksu valimised ja võitlus reaktsiooni vastu	170.
<u>F.</u> Sotsialistlik Tööistepartei, Kõigile hääleõigulikele kodanikele	175.
<u>L. J. (onanson)</u> , Terror, Hitler ja Preisi junkur	180.
<u>Fr. Menders</u> , Üldine või ühepoolne desarmeerimine	184.

VÕITLUS ROOMAJA VASTU.

=====

Kõnekoor.

Ormi Arp.

1. Nägin und, või ilmsis ee:
üle maa ja üle vee,
üle välja, üle tee
roomab madu.

1-5. Kõle see!

2. Madu roomab, kägistab vaimu vaba, keha, hinge.

3. Madu noorust vägistab.

Hääl (ehk 1.): Põgenege, minge, minge!

4. Tuleb meidki murdma ta?

5. Valmistugem võitlema!

2. Madu röövib, mis on toonud punalipud kevadel.

3&4 (kaks naist) Madu tapab, mis on loonud noorus ootusröömus, hell.

1. Madu röövib töölisklassi tänapäeva saavutused.

5. Röövib tulevikuklassi homsepäeva unistused.

Kaks (mees ja naine): Mis teha nüüd? Mis teha nüüd? Kas osta elu endale?
Või koormata veel rasket süüd ja minna vaikselt surmale?

1-5. Kui põlvepikkusi lapsi veel pakub töölise kidur pere, siis kartust ei tunne meie meel; soonis sunnime tiksüma vere. Kord vabadust tõime teistele, oli väike me enda lootus. Nüüd töötava rahva võitlusette on kirglikem võiduootus. Kes vabadust tulemas neelama meilt, meie löögijõudu saab maitsta! Meie liidus kõik rändajad pükseteilt, meil tulevik helle on kaitsta!

Teksti lõppedes algab lava taga laul kuni refräänini, millega marsivad sisse noorvalvurid. Samal ajal laulavad refrääni kaasa kaks 1-5 rühm:

Me võitlusvennad valvel, koit säramas meil eel.

Võittrööm ja lootus palgel, kaaslasti liitub veel.

Jõud marsis tugev meie samm, me jalges töölisnoorte ramm.

Me proletariaadi eelvõigi võitluses! Me proletariaadi eelvõigi võitluses!

Noorv.: On rünnakul roomaja rodu, täis hirmu, on linn ja maa,
On ägamas töömehe kodu, kaake noomiseks kasvatab maa.

1-5. Kas elu me ohverdand pole, et teostaks me siht - sotsialism.
Nüüd söömas meid roomaja kole, ta jälgedes rööviv fashism.

Noorv.: Eks tulgugi roomaja siia! Me relvaks on tahe hää!
Ei vabadust lase me viia - me roomajal raime pöö!

1. Ta tuleb, käib koledus tema ees, on hirmul ta ees nii naine kui mees.

2. Teed tasandab talle rahamees, nii mõnigi kehvik väeks taga ja ees.

1.Noorv.: Ei roomaja kilda või heita, kes pole ta jäledast tõust.

Kahe eelmise teksti ajal sammuvad sisse roomaja ja roomaja saatjad.

2. Noorv. Ei võitlusest ennast või peita, kui hävardab neelav lõust.

(Sammub sisse noorsotsialiste punase lipuga.)

Noors.: Kui ootamas võitlus me vendi, siis võitlusse igauks meist!
Võit, kaotus - see kõigi me endi - ei tagane ial me teist!

1. Näe roomaja saatja ju siin!

2&4 (mees ja naine): Mis ootab meid kõiki, mis piin?

(Roomaja väljatõrjumiseks lauluga Veel, veel... II ja III salm. Taulu laulavad kaasa ka 1-5 rühm. Samuti teeb liikumise kaasa 2. (s.o. 3. nüüd, nüüd jne) salmi laulmisega 1-5 rühm.)

Mil, mil millal, mil torm tõukab valetornid need!

Kelmid ei pea vaõitsema, hangeldajad kasutsema,

Vabalt inime peab looma, kõima vabalt teed.

Nüüd, nüüd, nüüd ja nüüd sa vaata silmi vaenlasel:

öö on läind ja valgus väljas. Üles, kes on orjad, näljas!

Kohtuotsus kurnajaile! Võit meie eel!

Uus rühm: Löödud esimene lahing, teid ei riivand tige ahing,
Tied ei neeland roomav madu, matnud tagurluse sadu.

Noors. & Noorv.: Võit on poolik! Võit on väike! Kuni pole tõusnud päike,
võitlus kestab, kestab ikka! Võidu kindlustame pikka!

Uus rühm (tuleb juurde): Me kõrvale hoida ei saanud, kui võitlus käis meie eest.
Kes ohvreid on võitluses annud, ses tuntakse meie meest!

Noors., Noorv. & 1-5: Seltsimehed, sama võitlust roomajate vastu peame! Looime
töölisklassi õigust, tuleviku korda seame.

Uus rühm: Kaasa meie, ühes lääme. Liitlasteks me ikka jääme.

Kõik: Üks meie süda, üks me meel töörahva võitluses! Ei karda keegi raskel
teel, sihtselge meie ees!

Noors., Noorv. & 1-5.: Võit väike on vabadust hoida, vähe piskust, mis ju-
ba on käes. Punalipp, ees tulena lioda, hõõgu, töö-
rahva südame hõõs!

Sellel hõõsil me valmis taome uue maailma, õiglase.
Kui võitluses meiegi kaome, tulevikule avand me tee.

Laul: Varshavianka.

Vaenlase tormid meist tuiskavad üle, vihaselt rõhuvad tumedad jõud:
vaenlase vastu viib võitluse süle - ees meil on teadmata saatuse sõud.

Uhkelt ja võimukalt tõstame siiski tööliste võitluselippu me käes,
astume rahvaste võitluseritta, nõuame õigust ja vabadust väes.

Veriseks võitluseks kohus meid kutsub -

vapralt siis edasi, töölisteväed!

MÄRKMEID ETTEKANDJAS.

=====

Siin esitatud kõnekoor on mõeldud liikumistega üksikuile truppidel-
le, ja on ka meie kõnekooride kollektsioonis esimesi selliseid. Sellepärast ei
ole liigne lisandada siia juurde ka väikeseid juhiseid kõnekoori lavasta-
jale:

1. Kui olemas lava eesriidega, asetsegu 1. rühm (1-5) omale kohale lava sis-
sekäigule vastasseina juurde väikesena rühmana (mitte reas seista!). 1. rüh-
mas olgu - kui võimalik - kaks naist, ehk ka kolm. 1. Rühma riietuses ärgu ol-
gu vormipluusi punaseid lipse.

2. Nii kohe, kui on lõppend esimese rühma tekst (1-5: "kui põlvenikkusi lapsi
veel jne" - lõpül) algab laul "Me võitlusvennad..." 1. salm, mida laulavad

kaasa, et laul oleks tugevam ja kõlavam, kõik lava taga-olev ülejäänd kõnekoori tegelased. Alates refrääniga ("Jõud marsis ...") marsivad sisse noorvalvurid, keda on neli, täielikus noorvalvuri vormis ja teevad oma marsi: sissetulles lavale lava tagaseina äärest kuni 1. rühmani, sealt järsu pöördega pöördega diagonaalis üle lava 1. rühmale vastasoleva seina ääre diagonaalrivina.

3. Tekstide ajal: "Teed tasandab talle rahamees jne" kuni "Ei roomaja kilda või heita jne" ilmub lavale "roomaja": täissõnne kapitalisti tüüp, kel üle kõhu plakat "kapital", ja "roomaja saatjad": harilikud härrasmehed-väiksemad-vennad, keda võib olla kaks ehk kolm, (ajakohaselt võib neile riputada kaevla tublisti suurendatud "Vabadussõjalaste Liidu" rinnamärgi). Nende poseerimine on kõigiti uhke, praaliv, ennasttäisolev.

4. Noorsotsialistide (arvult kuus) sissemarssimine sünnib vaikselt järgmises järjestuses: ees poiss punase lippuga, siis kaks tüdrukut ja järel kolm poissi. Sissemarssimise ajal on "hanerida" (üksteise järel üksikult), kuid umbes lava keskele saanult pööre vasakule, lipukandja kõige ees, samuti vasakule pöördega järgnevad kaks tüdrukut kahekesi ja samuti vasakule pöördega kolm poissi kolmekesireas. Asetutakse eelseisvate vahekohta nõnda, et peab moodustuma kolmnurk, mille esiteravnurk on pöördud vaatajaskonna poole ning selleks "nurgaks" on lipukandja. Sissemarssimine toimub samast kust tulid noorvalvurid. (Kõik lavaleilmumised toimugu lava paremalt küljelt vaatajaskonna poole arvatud) Noorsotsialistid on kõik vormiriietuses ja pääs tumesinised baretid (kuid võib ka olla paljapäi).

Noorsotsialistide seesolles "roomaja ei tohi enam liikuda nende eest mööda, vaid peavad kasutama 1.rühma ja noorsotsialistide vahelist ruumi.

5. Märkusõna: "Mis ootab meid kõike, mis piin!" juures algab noorsotsialistide ja noorvalvurite liikumine "roomajate" väljatõrjumiseks, kus nendega ühineb teise salmi laulmise ajal ka 1.rühm ja lipukandja, kes liikumise algades liikus esimese rühma juurde.

See on rütmiline liikumine lauluga (laulab kaasa ka esimene rühm), mille kirjeldamine siinkohal on raske ja mis ohvarduks võibolla hoolimata kõigest jääda arusaamatuks. See liikumine peab väljendama ründamist kapitalistidele kuni teise salmi lõpul on ta löödud lõplikult lavalt ja kogu lavalolev rahvas triumfeerib saavutatud võidu puhul.

6. Laulu lõppedes tuleb lavale uus rühm. Ka Uue rühma juures toimub liikumise sõnade ajal "Loome töölisklassi õigust, tuleviku korda seame." Siin tuleb astuda vaid igal ü k s teatud samm, et moodustada kindlates ridades eelseisvatest inimestest kolmurga, mille teravots on lava tagaseina poole ja esimene pikkrida on diagonaalselt lavale. Nõnda saab lavale kaks üksteisega ühendusesolevat kolmnurka, millede vahele jääb kolmnurkne tühi ruum. Uue rühma riietus ärgu olgu meie vormipluus vaid midagi muud, ainult olgu see enamvähem tumedam.

7. "Varshavianka" lõppedes teevad kõik pöörde paremale ja lauluga "Leek südames, hinges" ehk mõne teisega marsivad lavalt üksteise jäbele ära, kõige ees lipukandja.

Kuid lõpetada võib ka "Varshaviankaga", mille järele katab lava eesriie.

Sama hästi kui see kõnekoor on ettekantav laval, on ta ka vabas õhus, ilma mingi lavalise seadeldisteta. Ainult siis tuleb lavastajal endal korraldada mõningaid asju, mis peaksid võibolla esialgu olema varjatud vaatajaskuulajaskonna eest.

Li Karoll.

ORGANISEERIMISKUUKS.

=====

Juba mitu aastat on oktoober olnud meil traditsiooniline organiseerimiskuu. Käesoleva aasta hoogkuu kestab oktoobri keskpaigast novembri lõpuni.

Peetagu meeles, et käesoleva aasta sügisel meie ülemaailmne keskkoondis Sotsialistlik Noorsoo Internatsionaal saab 25-aastaseks. Pidagem meeles: meie pole üksi oma võitlusis. Kõigil maalid tuhanded ja sajadtuhanded võitlevad samade sihtide eest, mis meilegi. Ärge tundkem end mõrgana kui kuigi meie organisatsioon veel on noor - me pole üksi, kogu Internatsionaali jõud on suur. Ärge lootkem aga ka Internatsionaalile kui mingile üliloomulikule jõule, kelle abi võib jääda ootama. Meie ise oleme osa sellest Internatsionaalist, meie Liit, iga üksik, ka väiksemgi ühing on osa seda suurt jõudu, iga seltsimees ühingus on elav rakuke Internatsionaali organismis. Süvendagem see teadmine endasse, igasse seltsimehesse, igasse ühingusse verbitavasse uude noorde! Meie ise peame moodustama selle jõu, mis on Internatsionaalil. Meie ei tohi jääda Internatsionaali lonkavaks osaks!

Organiseerimishoogkuu, mille algus langeb ühte Internatsionaali sünnipäevaga, olgu ka Internatsionaali juubeli pühitsemiseks. Mitte pidutsemisega ega praalimisega ei pühitse me oma juublit vaid organisatsiooni s.o. ühtlasi kogu Internatsionaali tugevuse tõstmisega, liikmete juurdevõitmisega nende aktiveerimisega ja teadvustamisega.

Loomulikult elav organisatsiooni read peavad täienema kogu aasta, samuti kogu aasta, aastast aastasse peab kestma ka organisatsiooni seespool intensiivne töö. Organiseerimiskuu olgu üheks tähises selles töös, mil noorsotsialistid astuvad avalikkuse ette, avalikult ülevaadates omi ridu. Organiseerimishoogkuul noorsotsialistlik liikumine peab saavutama esijoonel avaliku efekti, teiseks peab tooma juurde lühema aja kestes suurema aja arvu uusi liikmeid ühingule, kolmandaks rakendama need kui ka sennised liikmed aktiivselt tööle.

Suuremate efektide saavutamine on töölisliikumisel hädavajaline. Juba meie eesmärk ise - sotsialism - on suur - kogu ühiskonna põhjalik ümberkorraldus. Meie peame andma eriti praeguses tulunduskriisi tõttu kapitalismi viletsuses vaevlevaile hulkadele lootuse ja tee sellest pääsemiseks. Kodanluse mõju all olevaid passiivseid hulki peab aktiveerima võimsate efektidega. Meiele endalegi on organisatsioonilise pisetöö vahel vajalikud suuremad efektid, mille sotsialistlikud elamused meid tiivustavad edasisele tööle.

Sellepärast paigus, kus selleks võimalust korraldatagu avalik koosolek, mis peab tõmbama kokku hulki, mis on positiivse mõjuga, peab sundima ennast kõnelema. Hääl on koosolekuga ühes korraldada noorsotsialistide vaormirietes ~~ker~~ demonstratsioonrongkäik, kui see suudab kohal mõju avaldada. Efekti saavutamine pole aga kerge, see nõuab kestvat ja pingutatavat ettevalmistust. Esimene ülesanne on: juba varakult üüritagu koosoleku ajaks vastavad ruumid. Ruumide hankimisel peetagu silmas, et need oleksid kohad, kuhu kergesti ligi pääseb ja tõenäolist koosolekust osavõtjate arvu. Ärgu võetagu liiga suuri ruume. Palju mõjukam on täiskiilutud koosolek väikeses ruumis kui täiskõne poollühi hiiglasaal. Samuti aegsasti teatagu Riidu sekretäriaadile, kui soovitakse kõnelejat keskkohast. Ärgu pahandatagu, kui ei sõida soovitud kõneleja, see võis olla lubanud end juba varem sel korral teisale. Samuti teatagu täpselt koosoleku aeg ja koht, oldagu kõnelejal rongi tulekul jaamas vastas, et see ei pruugiks eksida ümber võõras paigas.

Teine tähtis ülesanne on, et koosoleku ruum rahvast eriti aga

Organiseerimiskuu üritiste korraldamine nõuab ühinguult lahtlasemise ja rahalisi väljaminekuid. Selleks olegu juba igal ühinguul eelarve korras vajaline summa olemas, mida aasta jooksul meie väikesest sissetulekuid peab säästetama. Väikest lisa sellele on vast võimalik hankida ka veel nüüd. Väljastpoolt kustki pole meil toetusi tulemas, meie enda jõuga peame oma ühingu- ja ka vajaliku sissetulekut hankima. Erakordne haka organiseerimiskuuks üldkoosoleku otsusega pole vast soovitatav, küll aga sisemised vabatahtlikud annetused korjanduslehega, millega võiks ka üritada ohverdama Partei vanemaid seltsimehi.

Kõigi ettevalmistusiga alatu varakult, siis on eeldused parimaks kordaminekuks. Ärgu unustatagu Liidu sekretäriati õigel ajal informeerimast, et valitseks tihe kontakt ühingu ja Liidu vahel. Samuti astutagu varakult ühendusse lähemate naaberühingutega, et organiseerimiskuu üritistel, eriti avalike koosolekute puhul üksteisole küllastustega olla abiks (laulus, ühised kõnekoorid jne.). Meie read peavad tihenema. Meie töö veel intensiivsemaks, liikmed kõik veel aktiivsemaks. Meie siht on juba ajalooline paratamatus, sellepärast igauks rõõmuga olgu aktiivseltajaloo edasiviivate tegurite hulgas. Kõik kaasa!

Erik Tuiman.

PÄRNUMAA NOORSOTSIALISTLIK PÄEV.
=====

Kaikameeste mürtsu vastukaaluks korraldatakse 25. septembril Pärnu Noorsotsialistlik Päev. Kaikamehed viisid suurtöösturite kulul Pärnu mitu autotäit "rahvast". Tööliiklasklassil ei ole kasutada sarnasoid rahaallikaid, sellepärast iga seltsimees peab natuke ohvrit kandma ühiste üritiste kordaminekuks. Pärnut ei tohi jätta kaikameeste tallermaaks! Pärnu Noorsotsialistlik Päev on jälle meie jõudude demonstratsioon, mille 100%-line täitumine nõuab ka meilt hoolsat ja aktiivset kaasatöötamist ja kaasaelamist.

Suurima mõju saavutamiseks kõik noorsotsialistid vormipluusidesse!

Pärnu Noorsotsialistlikule Päevale sõtjad registreerige end aegsasti! Pärnu Noorsotsialistlikus Büroos Pärnu, Elevandi 7, kuhu ka pööratagu lähemate andmete saamiseks. Soovikorral pidustustest osavõtjatele muretsotakse ka öökortereid. Jägi üksikasjalisemat pidustuste kava "Rahva Sõnast".

+ +

+

"Igapäeva Rünaku" üksiknumbrite levitajad ja tellijad, kes neile saadetud numbrite eest pole seni ära tasunud, palutakse võlguolevad summad ära saata 1. oktoobriks s.a. järgmisel adressil: Tallinn, postkast 367, Anton Leemet'i vi nimele.

+ +

+

Ühingud täitke korralikult oma kohustused Liidu vastu! Tasuge õigel ajal oma liikmemaksu ja "Rünaku" arved! Vastasel korral on sunnitud Liit katkestama nende ühingute liikmeile "Rünaku" saatmise, samuti saavad "Sotsialistlikku võitlust" ainult nende ühingute liikmed, kes tasuvad Liidule oma liikmemaksu korralikult. Asjatute segaduste ärahoidmiseks korralik ühing teatab ig kuu oma liikmete adresside ja isikutemuudatustest.

+ + +

+

Ühingud kergendage Liidu tööd organiseerimiskuu korraldamisel. Saateviivitamata ära Liidu ringkirjaga kaasasolev plankett tervilike andmetega.

